

se na ní placení insertů, jež nebyly uveřejněny, a že mravnou a ničotnou jest již dotyčná doložka obsažená ve vstupním reversu.

Námítka tato jest zcela neoprávněna a svědčí spíše o zneuznávání zásady sdružené podpory a ochrany společných stavovských prospěchů a zájmů, jimž spolky tohoto druhu sloužiti mají a k vůli níž žalovaná sama za člena žalujícího spolku přistoupila. V rozsudech nižších stolic bylo již případně vyloženo, že protihodnota za plněné závazky spolkových členů záleží právě v této účinnější ochraně a podpoře společných i jednotlivých zájmů a prospěchů členstva.

Zda tohoto vzájemného prospěchu se také docílí skutečně, nebo je úměrný povinným příspěvkům členů, nelze zkoumati v tomto sporu a byli věci vlastní úvahy žalované společnosti, než do spolku vstoupila.

Vstoupila-li do něho, převzavši tyto členské závazky, je povinna je vůči spolku jako druhé smluvní straně plniti a nelze nahlédnouti, v čem by spečívati měla nemravnost nároku žalujícího spolku na splnění těchto závazků, když spolek byl k vymíněnému vzájemnému plnění ochoten, při čemž žalující spolek po právní stránce správně poukazuje k tomu, že jde o tak zvanou smlouvu insertní, již posuzovati jest podle norem pro smlouvu o dílo (§§ 1165, 1168 a násl. obč. zák.).

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 3. III. 1925. Rv II 856/24.

*Dr. Heřman Růžička,*

## D E N Í K.

**Druhý sjezd československých právníků v Brně 1925.**

Jednání v sekcích.\*)

První sekce.

(Právo občanské a obchodní).

Předseda prof. dr. Hermann-Otavský, místopř. pres. kom. dr. Tesař.

**O t á z k a 1. Doporučuje se rozšířiti způsoby zajištění pohledávek a to zejména zajišťovacím převodem anebo zastavením věcí bez skutečného odevzdání pouhým zápisem do veřejného rejstříku (rejstříková hypotéka)?**

Prof. Stieber jako referent doplnil především svou práci o rejstříkové hypotéce obsažným referátem o zajišťovacím převodu. Líčí

\*) Redakce děkuje za laskavou spolupráci pp. doc. dru Fr. Čádovi, dru J. Edelsteinovi, dru Z. Neubauerovi, dru B. Šejharovi, dru A. Švehlovi a dru J. Vrbovi.

jeho vývoj, shrnuje hlasy pro i proti nové instituci a osvětluje dnešní stav platného práva. Mluvě o návrhu osnovy, vyslovuje po poznámce terminologické — nutno se smířiti se vžitým již názvem, třeba by bylo lepší staré »vdědění« — hlavně tyto námitky: 1. Výraz osnovy: »některé kusy svého majetku« je příliš široký, neboť zahrnuje i nemovitosti. 2. Výzva ke zkoumání, zda se neobcházejí zákonná ustanovení o jinakých jednáních zajišťovacích, ubíjela by nový institut hned s počátku. 3. Poukaz na ustanovení konkursního řádu patří do uvozovacího zákona. Referent zmiňuje se v dalším o podaných pracích, polemizuje stručně s některými názory dra Andrese. Pak přechází k referátu o rejstříkové hypotéce — a to o pracích k ní předložených. Zajímavé byly zvláště vývody o vzájemném poměru obou institutů. Referent tu navrhuje zavedení rejstříkového zástavního práva výhradněho, kde by bylo vyloučeno další zastavení, event. zabavení.

V debatě vyslovuje dr. Matouš celou řadu námitek proti zajišťovacímu převodu a navrhuje na místo jeho připuštění zástavy movitých věcí bez odevzdání. Dr. Čulík nesouhlasí s rejstříkovou hypotékou výhradnou; k zápisu do rejstříku žádá notářský akt. Prof. Górski doporučuje co největší přesnost rejstříků, po př. pomoci zvláštních seznamů zastavené předměty podrobně popisujících. Dr. Svoboda chce rozšířiti rejstříkovou hypotéku i na věci jednotlivé a žádá ulehčení realizace zástavního práva, po př. podle vzoru čl. 310 obch. zák., zejména při pohledávkách. Vyslovuje se proti nutnosti notářského aktu. Dr. Hýnek Sedláček vyslovuje se proti námětu prof. Górského a proti požadavku notářské listiny. Dr. Andres přikládá rejstříkovému zápisu pouze význam deklaratorní. I zajišťovací převody se mají zapisovati. Dr. Procházka zdůrazňuje požadavek publicity a chce obmeziti zajišťovací převod na případy skutečné tradice a rozšířiti rejstříkovou hypotéku na některé věci jednotlivé. Dr. Kohn má za to, že nový institut se nachází ještě in statu nascendi, že mluví pro hospodářskou potřebu a že není již možno jej potlačiti. Doporučuje zejména i rejstříkovou hypotéku výhradnou podle referentova návrhu. Referent shrnuje výsledky debaty a formuluje resoluci:

1. Doporučuje se zavésti rejstříkovou hypotéku pro zastavení věcí hromadných, výdělkových a jiných podniků.
2. Nedoporučuje se, aby byl zaveden zajišťovací převod.

#### **O t á z k a 2. Doporučuje se ustanovení, že změna hospodářských poměrů působí na obsah smluvních povinností?**

Referent, rada nejvyššího soudu dr. Čákrť, podává stručně výsledky obou podaných prací, jež se souhlasně vyslovují proti zvláštnímu ustanovení o změně hospodářských poměrů. Praxe s desavadními předpisy platného práva celkem vystačila. Oba autoři sjezdových prací však připojují své vlastní dodatečné návrhy. Prof. Sedláček chce zákaz uzavírání smluv contra bonos mores doplniti předpisem, že při plnění jest šetřiti zásad pořádného obchodu. Dr. Vrba není zcela spokojen s řešením platného práva v příčině znehodnocení peněz a navrhuje ustanovení, že při plnění peněžních závazků jest přihlížeti k mimořádným změnám v hodnotě peněz, ale sám přiznává, že tím překročuje rámec sjezdové otázky, poněvadž zabývá se i poměry mimosmluvními.

I referent pokládá nové ustanovení za zbytečné. Praxe dovedla si sama pomoci. Dnes válečné a poválečné poměry již minuly a podobné ustanovení nebylo by již vůbec praktické. Mimo to jsou případy změny hospodářských poměrů příliš rozmanité a nelze je řešiti jednotným ustanovením. Referent přimlouvá se pro návrh prof. Sedláčka; proti návrhu dr. Vrby vyslovuje pochybnosti. Vidí v něm průlom do zásad našeho občanského práva.

V debatě líčí prof. právnické fakulty v Grenoblu L é g a l na zajímavých příkladech vývoj otázky ve Francii, kde se na ni pohlíželo s hlediska »imprévision«. Ukazuje na dvě protichůdné tendence: Kdežto praxe soudní posuzuje smluvní závazky zcela striktně přes změněné poměry hospodářské, praxe úřadů správních značnou měrou k těmto změnám přihlížela. Mluvílo se pak o břemenech mimokontraktních. Prof. Sedláček poznamenává, že nelze vůbec předvídati rozmanité formy eventuelních změn hospodářských poměrů a najít předem správné jejich řešení. Dr. Vrba hájí svůj odchylný názor ohledně znehodnocení peněz. Nesouhlasí s referentem, že okolnost, že nedošlo v příčině čistě peněžních závazků vůbec ke sporům, dokazuje správnost řešení v platném právu. Toto řešení jest sice určité a jasné, avšak nespravedlivé. Poukazuje na praktický význam otázky při znehodnocení měn cizích. Prof. Dnjestranskij podporuje návrh prof. Sedláčka a zdůrazňuje výhodu všeobecných a pružných zákonných předpisů. Referent shrnuje výsledky debaty a odpovídá stručně na poznámky dr. Vrby, jehož návrh nezapadal by dobře do soustavy občanského zákona.

Od hlasování o návrhu dr. Vrby bylo upuštěno, ježto přesahuje již rámec sjezdové otázky, a přijata tato, zpravodajem navržená **resoluce**:

Nedoporučuje se zvláštní ustanovení, že změna hospodářských poměrů má vliv na obsah smluvních povinností.

Mimo to byl přijat **resoluční návrh**:

Budiž pojato do občanského zákoníka ustanovení, že i při plnění jest dbáti zásad pořádného obchodu, čímž se organicky doplní předpisy o zásadách pořádného obchodu, jichž šetřiti jest při uzavírání smluv.

### **O t á z k a 3. Doporučuje se zavést povinný díl pro vdovu a opravit § 700 o. z. (dvorní dekret ze dne 23. května 1844 č. 807 ř. z.)?**

Referent prof. dr. E. S v o b o d a podává rozbor tématu a předložených prací (r. v. z. s. dra Trpíka, dr. J. Voslaře, m. r. Harmacha). Nesouhlasí s názorem, aby vdovec měl rovněž nárok na povinný díl a aby povinný díl vdovy byl vyměřován jako u descendentů; navrhuje níže uvedenou resoluci. V debatě žádal dr. R e i s m a n n, aby povinný díl vdovy byl omezen ve prospěch dětí a aby vdova měla na něj nárok jen tehdy, není-li jinak zaopatřena. Řada řečníků doporučuje, aby bylo zavedeno též dědické právo pro vdovce (dr. Voslař, dr. Hladký, dr. Klouda). O tomto návrhu hlasováno ve formě níže uvedeného **resolučního usnesení**. Jiní (dr. Voslař, dr. Klouda, dr. Zimmer) žádají, aby povinný díl byl dán vdově do vlastnictví. Referent setrval na svém návrhu, zdůrazniv opět, že dlužno se přiblížiti právu na Slovensku platnému.

**Resoluce**:

1. Budiž zavedeno nepominutelné právo pro vdovu.
2. Budiž zavedeno nepominutelné právo pro vdovu v podobě poživacího práva k polovině pozůstalosti na dobu vdovství.
3. V případě provdání měj vdova nárok na odstupné podle obdoby § 1257.
4. § 700 buď ponechán ve formulaci návrhu revisního.
5. V 796 buď nárok zaopatřovací pro vdovce omezen po-

dobně jako eventuelní nárok vdovin v § 766 na užitky pozůstalosti.

**Resoluční usnesení.**

Budiž zavedeno přiměřeným způsobem nepominutelné právo pro vdovce.

#### **O t á z k a 4. Jak upravit jest otázku vzducholodní hypotéky?**

Referent dr. Kizlink zdůrazňuje hospodářskou potřebu podnikatelského úvěru u letadel a mezinárodní význam celého problému. Probírá ustanovení mezinárodní osnovy leteckého práva. Třeba tuto doplnit, zejména předpisem, že k letadlu hypotékou ztíženému nabývá se právo vlastnické pouze zápisem v rejstříku. Referent uvádí pak celou řadu otázek s podrobnější úpravou hypotéky souvisejících (na př. event. kolisi zápisů v různých rejstřících).

Prof. Stieber doporučuje obmezení se na rozhodnutí zásadní. Připomíná úžasné rychlý vývoj letectví, který úpravu otázky učiní brzo naléhavou. **Resoluce:**

Doporučuje se, aby do československého zákona leteckého byly pojaty předpisy o letadlové hypotéce.

#### **O t á z k a 5. O národnosti společností obchodních v mezinárodním právu soukromém.**

Referent JUDr. Bohuslav Šejhar předeslal vlastnímu rozboru dvou došlých sjezdových prací (Ot. Flanderky a dra Boh. Šejhara) stručný výklad o významu otázky po stránce právní a hospodářské a podal přehled t. zv. kritérií národnosti společností, t. j. právních skutečností, podle kterých národnost společností může býti určována. Jsou to: národnost (podle terminologie u nás běžné státní příslušnost) samých společníků, resp. funkcionářů společnosti, koncese společnosti udělená, kontrola nad společností vykonávaná, místo zřízení společnosti, původ společenského kapitálu, středisko provozu (činnosti) a ústřední (administrativní) sídlo společnosti, nepřihlížeje ani k systému, který určení národnosti společností zcela přenechává úvaze soudcovské jako řešení otázky skutkové. Ke kritice těchto kritérií připojil referent stručné úvahy o některých otázkách s problémem národnosti společností souvisejících, zejména o změně národnosti obchodních společností, o právním uznání cizích obchodních společností, o jejich filiálkách, právní způsobilosti a o společnostech mezinárodních ve vlastním slova smyslu. Poté podal rozbor sjezdových prací a předložil k projednání tyto resoluce:

I. Společnosti, mající subjektivitu právní, mají také národnost. (Formulace Šejharova.)

IIa. Národnost jejich určována jest státem, v němž nachází se skutečné sídlo společnosti (administrativní) a od něhož obdržela společnost koncesi, resp. podle jehož zákonů se ustavila. (Formulace Šejharova.)

IIb. Národnost společnosti jest určována sídlem společnosti, s korektivem, že toto musí býti skutečné a seriosní. (Formulace Flanderkova.)

V debatě, které zejména se zúčastnili prof. dr. Hermann-Otavský, dr. Srb a dr. Šejhar, probrány předložené resoluce a hlavně probírána otázka požadavku sídla skutečného a seriosního. Hlavní problém, to jest určení kritéria národnosti společností, řešen především se zřetelem k sídlu společnosti. Debata skončila přijetím těchto resolucí:

I. Společnostem s právní subjektivitou jest přiznati národnost (státní příslušnost).

II. Příslušnost státní určuje se sídlem společnosti, skutečným a opravdovým, jestliže nad to společnost byla od státu, v jehož území sídlí, koncesována, případně ustavila-li se podle jeho zákonů.

Další drem Šejharem vypracované resoluce, které se sjezdové otázky toliko nepřímou dotýkaly, nemohly již sjezdem býti probrány pro značnou pokročilost času. Návrhy tyto, které otištěny jsou v práci drem Šejharem sjezdu předložené, týkají se zejména otázky změny národnosti společností, filiálek cizích společností, právní způsobilosti cizích obchodních společností a uznání těchto společností v jiných státech.

#### O t á z k a 6. Jak upravití kolisi práva vlastnického s právy na statech nehmotných?

Referentem byl prof. dr. W e n i g. Poněvadž práce prof. dra K. Hermanna-Otavského a prof. dra A. Weniga byly účastníkům rozdány teprve před zahájením jednání, podali oba autoři prací obsah svých písemných referátů, z nichž práce prof. Hermanna-Otavského zabývala se kolisí s právem autorským a práce prof. Weniga kolisí s právem patentním. V debatě prof. Wenig vysvětlil rozdíl své konstrukce práva patentního (stupňované právo uplatnění se v určitém směru) od konstrukce práva autorského, zastávané prof. Hermannem-Otavským (výhradné právo disposiční) různou povahou obou institutů. Další debata, již se účastnili zejména prof. Hermann-Otavský, Sedláček, Stieber a dr. Rouček, uzavřena touto r e s o l u c í:

1. Vlastník díla není sice povinen vydati je za účelem výkonu práva původského, jest však povinen strpěti, aby původce vhodným způsobem a šetře vlastníkových zájmů, zejména i majetkových, uplatňoval své původské zájmy, pokud budou shledány závažnějšími než utkávacími se s nimi zájmy vlastníkovy.

2. Zaměstnavatelé osob uvedených v III. odst. § 5. pat. zák. jsou povinni, půjčiti jim věci, které tito upotřebili k učinění vynálezu, pokud je jich zapotřebí k uplatnění jejich vynálezu.

3. Byl-li výrobek patentem chráněný uveden za úplatu v oběh se souhlasem majitele patentu, platí povolení jeho užívání za udělené, nebyl-li opak výslovně umluven.

Povolení toto převádí se s vlastnictvím výrobku, nebyl-li při udělení smluven výslovně opak (k § 20. pat. zák.).

#### O t á z k a 7. Ochrana věřitelů u společnosti s ručením omezeným.

Pro krátkost času nastínil referent prof. dr. W e n i g pouze obsah předložených prací dra Voslaře a dra Kizlinka, načež usnesena tato r e s o l u c e:

1. Doporučuje se, aby bylo propůjčeno přímé právo věřitelům proti orgánům společnosti na náhradu škody v případě, neohlásí-li konkurs, a v případě, předloží-li nesprávné výkazy

o uspokojení nebo zajištění věřitelů při likvidaci a při nesprávném prohlášení o výsledku vyzývacího řízení;

2. aby v zájmu materielní správnosti likvidační bilance bylo stanoveno, že likvidační bilance zřízená na počátku likvidace je bilancí počáteční. Budiž stanoveno, že pro ni neplatí předpisy Šu 23, pokud odporují povaze likvidační bilance, a že majetkové kusy a dluhy jest v ní uvéstí hodnotou, kterou mají v době, v níž se likvidace zřizuje; u majetkových kusů buď přihlíženo k jejich pravděpodobné hodnotě realizační;

3. aby byla zavedena povinná publikace likvidační bilance;

4. aby likvidační bilance a hospodářský stav společnosti mohly býti zkoumány znaleckým revisorem;

5. aby soudce mohl ustanoviti znaleckého revisora likvidátorem vedle, po případě na místě likvidátorů povolaných zákonem nebo smlouvou společenskou.

## Druhá sekce.

(Právo procesuální.)

Předseda II. pres. n. s. Dr. V á ž n ý, místopř. prof. Dr. H o r a.  
Jednáno nejprve o otázce 3., potom o otázce 1., 4. a 2.

**O t á z k a 1.: Doporučuje se, aby v civilním řízení bylo podporováno zjištění materielní pravdy dalšími novými prostředky, zejména zamlouvá se, aby rozšířeno bylo hmotné řízení sporu soudem?**

Referent prof. dr. V. H o r a uvádí, že zásada hledání materielní pravdy jest již v našem soudním řádu zavedena.

Ustanovení § 178 ukládá stranám povinnost mluvití před soudem pravdu. Není tu však vůbec přímé sankce na porušení tohoto předpisu, jaké by vyžadovala zejména dnešní pokleslá procesní morálka; soud toliko podle § 272 volně uváží vliv porušení této povinnosti.

Dále jest soudům přiznáno materielní řízení sporu, avšak prostředky jsou namnoze slabé a pro odpor stran může se státi, že dobrá snaha soudů vyjde naprázdno. Proto navrhuje reformy ve směru níže uvedené resoluce.

Někteří účastníci debaty staví se proti zavedení sankce na porušení zásady § 178 proti zástupcům stran, zejména z toho důvodu, že sám zástupce často jest stranou uveden v omyl a bude těžko jemu kdy prokázati úmyslnou nepravdu. Mimo to patří disciplinární pravomoc nad advokáty nikoli soudu, nýbrž advokátním komorám.

Proti volnému posuzování následků nedostavení se strany se namítá, že soudy někdy užívají osobní přítomnosti stran k přílišnému nátlaku na smír a mimo to strana tu ztrácí mnoho času, jehož náhrady se jí nedostane.

Naproti tomu nebylo vůbec námitek proti návrhu, aby soud v rámci vynesených nároků a obran přihlížel i k tomu, co během řízení vyšlo na jevo, třeba to stranami výslovně nebylo předneseno.

Proti připouštění důkazů svědky a listinami bez návrhu stran namítá se, že jde pravidelně o důležité zájmy obou stran, jestliže žádná z nich určitého důkazu nenabízí, a že takovéto zájmy nutno jest

respektovati. Proti námitce, že často nedopatřením strany určitých důkazů nenabídnou uvádí se, že bylo by možno připustiti nařizování důkazů z moci úřední, pokud se strany souhlasně tomu neoprou.

Naproti tomu zejména referent uvádí, že neomezená dispozice stran má volné pole dostatečně rozsáhlé před zahájením sporu, po zahájení řízení však tato volnost nemůže se již připustiti v tak plném rozsahu.

Po debatě přijat referentův návrh jako *resoluce*:

1. Sjezd doporučuje, aby v civilním řízení bylo podporováno zjištění materiální pravdy dalšími novými prostředky.

2. Takové další prostředky na zjištění materiální pravdy spatřuje v tom, že by

a) byly stanoveny peněžité tresty na porušení povinnosti stran i jejich zástupců objasniti soudu skutkový děj podle pravdy, podle vzoru uh. c. ř. s.,

b) soud mohl podle svého volného uvážení posouditi, jaký vliv má na posouzení případu, že strana, ač byla obeslána, aby se osobně k ústnímu jednání dostavila, tak neučinila aneb listiny, jež má ve svých rukou, spisy, věci přezvědné, předměty ohledání a podobné pomůcky, jež měla podle nařízení soudcova k soudu předložit, nepředložila.

c) předseda senátu (samosoudce) mohl mimo ústní jednání nebo i před jeho počátkem a bez návrhu stran — ve případech nutných i v jejich nepřítomnosti — vyslýchat jako svědky osoby, od nichž podle žaloby nebo podle průběhu jednání lze očekávati vysvětlení o rozhodných skutkových okolnostech, to však jen tehdy, je-li obava, že by skutečnosti pro rozhodnutí důležité nemohly býti již na jisto postaveny, nebo že by nemohlo svědka, o nějž jde, později býti použito aneb jen za značně těžších podmínek,

d) soud měl v rámci uplatněných nároků a obran přihlížeti i k takovým skutečnostem, které nebyly sice stranami tvrzeny, ale vyšly na jevo při provádění důkazů nebo jinak za sporu,

e) soud mohl připustiti všechny průvodní prostředky, tedy i důkaz listinami a svědky, z úřední moci nejsou vázán návrhem stran,

f) soud mohl použiti ke zjištění materiální pravdy i listin a předmětů ohledání, nalézajících se v moci osob třetích, v širším rozsahu po vzoru předpisů uherského civ. řádu soudního.

3. Sjezd má za to, že zásada o zjištění materiální pravdy nesmí býti na úkor důležitým obecným zájmům, které má celek na výkonu soudnictví, a přiznává státu právo, aby učinil na prospěch těchto celkových zájmů vhodné opatření, i když se jím kladou plnému a neomezenému rozvinutí hesla o materiální pravdě jisté meze. Předpokládá se ovšem, že v období sporu,

které těmto opatřením předcházelo, bylo poskytnuto snaze po zjištění materiální pravdy pole dostatečné a že stát k odčinění rozsudku, který by přes to ukázal se právě pro toto opatření nesprávným, poskytne prostředky mimořádné.

**O t á z k a 2. Jakými prostředky bylo by lze zdokonaliti vyrovnací řízení na prospěch věřitelů?**

Referent min. r. Schrotz ve své zprávě shrnul veškeré náměty obsažené ve sjezdových pracích. Pro přílišnou obsáhlost látky došlo k debatě a rozhodnutí jen o některých bodech.

Předně doporučuje se, aby vyrovnací řízení nebylo zrušeno, jak toho některé kruhy žádají, protože třeba se ho leckde zneužilo, přece je hospodářsky nutné. Dualismus vyrovnacích řádů působí značné nespáse a proto doporučuje se unifikace co nejrychlejší. Není však nutno, aby vyrovnací řízení bylo přikazováno sborovým soudům, naopak, doporučuje se přikázání jich soudům okresním. Debata obírala se též otázkami vybavení návrhu na zavedení vyrovnacího řízení a seznamu jmění dlužníka, otázkou výše vyrovnací kvoty a její splatnosti a otázkou odmítání návrhů vyrovnacích soudem.

Pro obsáhlost látky nestačila však schůze projednati všechny jednotlivé body a proto přijala tuto konečnou resoluci:

Druhý vědecký sjezd československých právníků uznává:

1. nutnost, aby uchován byl právní ústav mimokonkursního vyrovnání,

2. naléhavou nutnost sjednocení a zevrubného zreformování tohoto právního ústavu,

nicméně není s to, by učinil konkrétní reformní návrhy, poněvadž jak v písemných pracech, tak i při jednání v sekci uveden na přetřes takový počet a tak závažných otázek s vysoce pozoruhodnými důvody pro i proti, že v čase vyměřeném rokování nebylo lze tuto otázku zdolati.

**O t á z k a 3. Jak osvědčilo se, že různými zákony československé republiky odkázáno bylo řešení četných soukromoprávních nároků, při nichž nesbíhaly se zájmy veřejné, do řízení nesporného?**

V této otázce, jež projednávána na místě prvé, referoval min. r. Schrotz. Podal přehled působnosti nesporného řízení, jež byla rozšířena především zákonodárstvím válečným a poválečným (ochrana nájemníků, opatření bytové péče, pozemková reforma a j.). Ve všech těchto případech je patrný silný vliv zájmu veřejného, který často převažuje střetnuvši se zájmy soukromé. Také při ohromném množství případů, které bylo soudům rozhodnouti, umožnilo jen řízení nesporné rychlosti, jednoduchosti a levnosti zpracování tak obsáhlé látky. Ovšem řízení nesporné musilo tu převzít mnoho prvků z řízení sporného. To bylo zejména v debatě po referátu podrobněji vysvětleno. Pro obor práva platného na Slovensku je komplikována věc tím, že uherské zákonodárství nemá jednotné kodifikace řízení nesporného a tu musil nejvyšší soud vlastně sám judikaturou vytvořiti jeho systém z předpisů o jednotlivých způsobech řízení nesporného. Některé zákony užívají prvků řízení sporného (na př. náhrada útrat řízení, podle zákona o zajištění

půdy drobným pachtýřům pokládá se nepopřené tvrzení pachtýřovo za doznané a nesporné). Praxe namnoze nemohla dodržeti ustanovení § 2, lit. 7., nesp. pat. a soudce v řízení nesporném často musí řešiti sporné otázky, jež by měl odkázati na pořad práva.

Názory řečníků shodují se vesměs v tom, že rozšíření působnosti řízení nesporného bylo za neurovnaných poměrů poválečných nutné, neslo však s sebou přirozeně i mnohé závady, neboť řízení nesporné daleko není tak vybaveno k řešení sporných otázek soukromoprávních, jako řízení sporné. Řízení nesporné namnoze má, zejména na Slovensku, spíše povahu správní a vyskytují se i v debatě hlasy, aby řízení nesporné vůbec z řízení soudního se vypustilo.

Z debaty vyplynula a jednomyslně byla schválena tato r e s o l u c e:

Sjezd uznává, že pokud byly zákonodárstvím československé republiky odkázány vzhledem k mimořádným poměrům poválečným i sporné nároky povahy soukromoprávní do řízení nesporného, lze tento postup zákonodárcův pochopiti a vysvětliti, ale dochází k poznání, že tam, kde jde o sporné nároky soukromoprávní, se řízení nesporné neosvědčilo.

Bylo by tudíž zejména i v zájmu přesného zachovávání zásad řízení nesporného pro budoucnost, až odpadnou ony mimořádné poměry, rozhodnouti se pro to, aby o sporných nárocích soukromoprávních bylo rozhodováno zásadně v řízení sporném a jenom tam, kde jde o výši nároku, jehož právní základ pochybným není (zejména o výši odškodného v různých případech), bylo podrženo řízení nesporné.

#### **O t á z k a 4. Jakým způsobem bylo by upravití předpisy o důkazu výsledkem stran, zejména se zřetelem k odchýlným předpisům rakouského a uherského soudního řádu?**

Referent prof. dr. V. Hora porovnává rozdíly obojích předpisů platících pro území tohoto státu a posuzuje jejich výhody i stinné stránky. Zároveň hodnotí i jednotlivé návrhy obsažené v písemných pracích sjezdových. V debatě uplatňují se pak názory, které po většině obsaženy jsou již v písemných pracích.

##### **R e s o l u c e:**

Předpisy o důkazu slyšením stran bylo by upravití souhlasně s předpisy rakouského civ. řádu soudního, ale s těmito odchýlkami:

1. i nepřisežná výpověď strany, bude-li křivou, budiž podrobena následkům stanoveným podle trestního zákona pro křivou výpověď před soudem,
2. soud nebudiž obmezován ani při výsledku přisežném vždy jen na stranu jednu,
3. důkaz slyšením stran budiž připuštěn i ve sporech o neplatnost a rozluky manželství i ve sporech z rušené držby.

### Třetí sekce. (Trestní právo a řízení.)

Předseda pres. tab. Dr. Mičura, místopř. zem. prok. Dr. Hubáček a pres. v. z. s. Dr. Haussmann.

#### O t á z k a 1. Čím nejúčelněji rozlíšiti trestné činy?

Referent prof. dr. Milota postavil se na stanovisko revidované československé osnovy, která dělí trestné činy na zločiny, přečiny a přestupky. Přestupky jsou činy nepatrné závažnosti, zločiny jsou činy povahy kriminální, spáchané z nízkého smýšlení, trestané žalářem, ostatní činy kriminální jsou přečiny trestné vězením. Zločiny a přečiny jsou tedy odlišeny shodně se způsobem trestního zákroku. Dr. Veselá odmítla v debatě v souhlase se svou prací kritérium pohnutky nebo smýšlení jako dělidla trestných činů a poukazovala na kolísavou judikaturu nejvyššího soudu o pohnutkách nízkých a nečestných. Dalšími účastníky debaty byly zdůrazněny obtíže, jak pohnutku či smýšlení zjišťovati (pres. v. z. s. dr. Haussmann); proti těmto námitkám uváděno, že nezáleží tak na tom, aby pojem pohnutky byl vyhraněn (prof. Miřička), ale aby soudce, rozhoduje o kvalifikaci trestného činu, měl na mysli, jaký způsob trestu je s tou či onou kategorií trestného činu spojen (prof. Kallab). Na to přijata navržená *resoluce*:

II. sjezd československých právníků schvaluje ustanovení zatímní osnovy obecné části československého trestního zákona, aby trestné činy byly rozděleny nejprve v delikty kriminální a delikty policejní (přestupky) a aby pak při deliktech kriminálních pro účely trestní represe se rozeznávalo, byly-li činy spáchané ze smýšlení nízkého (zločiny) či nikoli (přečiny). Sjezd schvaluje toto ustanovení hlavně z toho důvodu, že uznává, že tímto postupem bude lze třídit samotné zločince a že bude možno tak přizpůsobiti trestní represí jejich individualitě.

#### O t á z k a 2. Doporučuje se zavedení instituci neurčitého odsouzení?

Referent prof. dr. Kallab konstatuje, že veškeré práce (prof. Miloty, JUC. Pintery, dra Ráliša a dra Solnaře) se vyslovily pro neurčitě odsouzení; přes to pokládá za nezbytno zabývat se námitkami proti neurčitěmu odsouzení. Dovozuje, že se odpůrcům neurčitěho odsouzení nepodařilo prokázati, že neurčitě odsouzení je nepřípustné, ani že je nevhodné ani že je zbytečné. Přijímá neurčitě odsouzení v rozsahu a úpravě zatímního návrhu československého trestního zákona. Nedoporučuje, aby instituce přechovatelny byla nahrazena neurčitým odsouzením, poněvadž přechovatelna nemá účelem napravení chovance, ale omeziti jeho svobodu na tak dlouho, až (na př. stárím) přestane býti nebezpečný. Doporučuje, aby neurčitě odsouzení ve smyslu § 67 osnovy zůstalo fakultativním, aby soudce měl možnost užítí ho tam, kde je pokládá za vhodné k nápravě trestance. Nepřeje si, aby neurčitě odsouzení bylo rozšířeno na trest vězení, neboť cílem tohoto trestu není reformace, nýbrž eliminace a zastrášení. Zdůrazňuje důležitost zařízení praktického výkonu trestu pro úspěch neurčitěho odsouzení a navrhuje *resoluci*, která byla jednohlasně přijata:

II. sjezd československých právníků doporučuje zavedení instituce neurčitěho odsouzení, a to v té formě, jak jest navržena v onově československého trestního zákoníka. Poněvadž však úspěch této instituce v přední řadě závisí od vyspělosti

praktického výkonu trestu, zejména od průpravy a zkušeností vězeňského personálu, od soustavné součinnosti justiční správy s vězeňskými spolky a s dobře vyvinutou péčí o propuštění trestance, vyslovuje sjezd přání, aby justiční správa této věci věnovala včas plnou pozornost, aby snad instituce neurčitěho odsouzení se nesetkala s nezdarem nebo s nepříjemnými počátečními obtížemi jen proto, že v době, kdy by nový trestní zákoník vstoupil v platnost, by tu nebylo potřebných osob a zařízení, jež by zaručovala úspěch této instituce.

### O t á z k a 3a. Trestnost vyhnání plodu.

Referent prof. dr. Miříčka má za to, že absolutní trestnost vyhnání plodu nelze obhájit ani vzhledem k ohrožení zdraví těhotné, ani v zájmu populačním nebo všeobecné morálky. Doporučuje proto, aby vyhnání plodu bylo zásadně trestné vyjma v případech přesně v zákoně vymezených (indikace hygienická, eugenická a sociální). Po referátu nastala čilá debata, do níž zasahovali též stoupenci absolutní beztrestnosti vyhnání plodu (r. v. z. s. Boubela, adv. dr. Golíath). Trestnost vyhnání plodu zastával dr. Stránský, jemuž je klíčící život tak cenným statkem, že třeba ho chrániti vždy a všude. Referent shrnul výsledek debaty a setrval na návrhu r e s o l u c e, který byl většinou hlasů přijat takto:

Sjezd vyslovuje očekávání, že příští trestní zákon československé republiky bude trvati na zásadní trestnosti přerušení těhotenství, zároveň však obsahovati ustanovení vylučující trestnost v případech v trestním zákoně přesně uvedených, ve kterých by potrestání z důvodů hygienických, sociálních nebo eugenických odporovalo uznaným pravidlům lékařské vědy nebo požadavkům rozumné sociální a kriminální politiky.

Zlo, jímž je nesporně vyhánění plodu, má kořeny své z velké části ve faktorech sociálních a proto je nutno potírat je nejen trestem, nýbrž i opatřeními sociálními, zejména organizovanou péčí o rodičky a děti především nemanželské.

### O t á z k a 3b. Trestnost homosexuality.

Referent prof. dr. Miříčka probírá důvody, které bývají uváděny pro trestnost homosexuality (ohrožení mravnosti, zdraví a soc. zájmů). Námitka proti přirozenosti homosexuality je vyvrácena lékařskou vědou. Navrhuje níže uvedenou resoluci. Debatováno bylo především o tom, má-li býti trestána propaganda homosexuálních činů a o otázce, zda mají býti homosexuálními činy rozuměny jen úkony souloži podobné. Nebylo zastánců všeobecné trestnosti homosexuálních činů. Přijata tato navržená r e s o l u c e:

1. Smilstvo mezi osobami téhož pohlaví nelze ani v tom případě, že by se zakládalo na abnormitě pudu pohlavního, privilegiovati proti smilstvu mezi osobami různého pohlaví.

2. Je třeba tudíž ve všech případech, ve kterých je trestné smilstvo vůbec, trestati také činy homosexuální, tak zejména, bylo-li užito násilí nebo lsti, bylo-li zneužito osoby choromyslné,

blbé, bezvědomé nebo jinak bezbranné, osoby odvislé, svěřené nebo mladistvé.

3. Mládež požívej ochrany proti činům homosexuálním alespoň do dokončeného 18. roku.

4. Aby zlo se nešířilo, je třeba trestati také činy homosexuální, konané po živnostensku a propagandu homosexuality tiskem.

5. Trestné budiž také smilstvo mezi osobami téhož pohlaví, páchané způsobem vzbuzujícím veřejné pohoršení nebo ohrožujícím vážně tělesné zdraví druhého.

6. Činy homosexuální, nevybočující z těchto mezí, nebudtež trestány.

#### **O t á z k a 4. Ve kterých směrech se doporučuje reformovati opravné prostředky proti rozsudkům sborových a porotních soudů?**

O otázce byly podány práce dvě; generálním advokátem Herrnrittem a prvním státním zástupcem Františkem Břečkou, přiděleným generální prokuratuře. Referent gen. advokát Herrnrit přidržel se písemného referátu, který pozměnil jen potud, že navrhl, aby o odvolání z výroku o vině rozhodoval sborový soud druhé stolice ve veřejném ústním jednání. Poukázal na to, že též opravné prostředky podle uherského trestního řádu vyžadují reformy. Pokud se týče rozsudků soudů porotních, navrhoval, aby byla zvýšena kvalifikace porotců, aby bylo upraveno poučení poroty, aby suspense výroku porotců podle § 332 tr. ř. byla možná i tehdy, byl-li obžalovaný osvobozen, a aby bylo vydatněji užíváno otázek dodatkových podle druhé věty III. odst. § 323. Během debaty shledáno, že otázku opravných prostředků proti rozsudkům soudů porotních nelze řešiti leč v souvislosti s reformou porotního soudnictví vůbec. Poněvadž řešení této otázky nebylo připraveno, byla z debaty vyloučena a uvažováno o tom, má-li býti připuštěno odvolání quoad factum, či jen rozšířen zmateční důvod č. 5 § 281 t. z. na případ, když důvody pro skutečnost rozhodující v rozsudku uvedené jeví se býti zřejmě neudržitelnými. Za toto řešení, jež referent navrhoval jen jako prozatímní, přimlouval se zejména prof. Miřička. Mezi těmi, kdož doporučovali odvolání quoad factum, nebylo jednoty v řešení otázky, má-li o něm rozhodovati sborový soud II. stolice (prof. Milota, st. z. Břečka) či nejvyšší soud (r. n. s. dr. Okenfus). Pro první eventualitu uváděno, že sborový soud II. stolice lépe zná místní poměry a je snáze přístupný stranám, pro druhou požadavek jednotnosti rozhodování a hrozící přetížení sborových soudů II. stolice.

#### **R e s o l u c e :**

1. Proti rozsudkům sborových soudů připustiti jest i v obvodu platnosti trestního řádu z r. 1873 odvolání z výroku o vině za účelem přezkoumání prvním soudem zjištěného stavu skutkového. O odvolání tom rozhoduje sborový soud II. stolice v zásadě v sedění veřejném po slyšení zástupců stran. Řízení odvolací upraveno budiž podle stěžejních zásad trestního řízení moderního.

2. Odvolání obžalovaného připuštěno budiž i proti důvodům sprostujícího rozsudku.

3. Důvody zmatečnosti budtež náležitě revidovány.

4. Otázka opravných prostředků proti rozsudkům soudů porotních budiž řešena s naléhavou otázkou reformy porotního soudnictví vůbec.

Potom byl přijat jednomyslně tento resoluční návrh:

Druhý sjezd československých právníků, konaný v Brně roku 1925, hledě na zastaralost trestních zákonů, převzatých od Rakouska a Uherska a uváživ, jak povážlivý je dualismus trestního práva na téměř nevelkém státním území, uváživ dále jakou nesrovnalostí jest, když činy, které trestají se v jedné oblasti jako zločiny přísnými tresty, podle práva druhé oblasti nejsou vůbec trestné anebo jen tresty nepatrnými, uváživ konečně, že provedení reformy po částech, zejména nová úprava jednotlivých skupin trestných činů pro obě oblasti právní nemůže vésti k zdárným výsledkům již proto, že takové novely je roubiti na dvě různé všeobecné části, což činí často obtíže sotva překonatelné, aniž tím bude ušetřeno přepracování takových zákonů při reformě všeobecné, takže takové dílčí reformy jsou bezúčelným plýtváním sil — prohlašuje brzkou celkovou reformu a tím sjednocení trestního práva v československé republice způsobem vyhovujícím uznaným zásadám trestněprávním za nezbytnou a vyslovuje očekávání, že vláda učiní vše, aby tato reforma byla uskutečněna co nejrychleji.

#### Čtvrtá sekce.

(Právo správní.)

Místopředseda prof. dr. Weyr.

O t á z k a 1. **Cís. nařízení z 20. dubna 1854, č. 96 ř. z.**

O podaných pracích (prof. dra Weyra, Vladimíra Verner a dra Miros. Holuba) a tématu referoval dr. Neubaue r. Po reprodukci jich obsahu poukázal k tomu, že těžištěm otázky jsou právě §§ 7. a 11. cís. nař., jichž dosah pokládá se za sporný, protože spatřuje se v nich delegace k vydávání zákazů bez materiálního omezení. V době svého vzniku měly však tyto předpisy býti pouze bližší úpravou pravomoci, kterou policie již měla. Postupem demokracie potřebovala se výslovná norma, obsahující výslovnou delegaci, jež by policii legitimovala k rozmanitým jejím zákrokům a tato delegace nalézala se při nedostatku jiných norem v § 7. Kdyby tento § byl odstraněn, avšak policie zůstala, praxe by se nezměnila ani dost málo, ovšem právní stav by byl ještě nejistější než dnes. — § 11. pokládá za ještě méně demokratický než § 7 a poukazuje na souvislost s trestním právem vůbec. Souhlasí s bodem 1, 2 a 4 návrhu Weyrova, doporučuje, aby při příští úpravě této látky bylo odstraněno omezení policie na vydávání zákazů, aby však byla omezena materiálně, měl by býti vysloven zákaz zásahu do sféry

soukromého života občanů, pokud způsob tohoto života v jednotlivém případě přímo a zjevně nedotýká se veřejných zájmů, činnost policie má se pohybovat v rámci obecných zákonů, při donucovacích prostředcích má být přesně dáno na jevo, že jde o prostředky exekuční a nikoli o tresty. Pokud jde o trestní sazby a opravné prostředky, má být činěn rozdíl mezi činy již v zákoně za trestné prohlášenými a činy, jichž trestnost nastává teprve na základě delegované moci pro celý stát. (Dr. Fleischer.)

Ve speciální debatě doporučováno, aby zrušení cís. nař. nebylo pokládáno za principální požadavek, nýbrž za důsledek toho, že materie tato bude jinak upravena, aby v resoluci bylo poukázáno na to, že se doporučuje nová úprava, že však obsahově nemají být provedeny podstatné změny.

Nato provedeno hlasování, a to o každém odstavci resoluce zvlášť. Navržená r e s o l u c e přijata s četnými změnami, vzhledem k nimž musil být i úvod k ní nově formulován.

Zní takto:

Druhý sjezd československých právníků vyslovuje názor, že právní instituty upravené u nás dosud cís. nařízením z 20. dubna 1854, č. 96 ř. z., a zejména jeho §em 7. jsou v každém právním státě nezbytny. Jelikož však dosavadní způsob úpravy zmíněné materie nevyhovuje duchu moderní doby a legislativním požadavkům dneška, doporučuje sjezd úpravu novou. Při tom zdůrazňuje, že v zájmu právní jistoty jest samozřejmé, že ke zrušení normy dosavadní lze přikročit jen současně s uzákoněním úpravy nové. V jednotlivostech pak doporučuje sjezd zásady následující:

Ustanovení precesuální a exekuční budtež nahrazena podrobnějšími normami, zejména při příští kodifikaci správního řízení.

Úprava materie §u 11 buď provedena při kodifikaci trestního práva policejního nebo práva trestního.

Při příští úpravě materie dnešního § 7 budiž zvláštním předpisem upraveno zmocnění politických a policejních úřadů k vydávání obecných a individuálních zákazů za účelem ochrany veřejného klidu a pořádku. Toto zmocnění budiž stanoveno výslovně, nikoliv jen implicitě předpisem kompetenčním.

Zmocnění toto budiž omezeno jednak poukazem na zákony ústavní a obyčejné, jednak zákazem nevsahovat do sféry soukromého života občanů, pokud jeho způsob v jednotlivých případech přímo a zjevně se nedotýká zájmu veřejného klidu a pořádku.

Trestní sazby na překročení těchto zákazů budtež v zásadě nižší a právní kautely alespoň stejné jako v případech policejního trestání činů v zákonech specifikovaných, zejména nebudiž vylučována příslušnost nejvyššího správního soudu.

## O t á z k a 2. Volné uvážení v řízení správním, zejména o přezkoumávání rozhodnutí spočívajících na volné úvaze nejvyšším správním soudem.

Referent prof. dr. Weyr vyloživ obsah podané práce dra Neubauera a její myšlenkový postup, uvedl některé své odchylné názory a vyslovil se pro to, aby kompetence správního soudu byla formulována co nejširše, neboť ochrana práv občanstva správním soudem jest v demokracii neméně nutná než v monarchii. Politika má immanentní a zhoubnou tendenci vpašovati do platného práva své dosud neexistující postuláty. Tomu říká se parlamentární režim, juristicky splichtění požadavků de lege lata s oněmi de lege ferenda. Referent vyslovuje souhlas s většinou opravných návrhů, obsažených v podané práci, zejména s tím, aby přestalo rozlišování mezi otázkami právními a skutkovými, kteréžto rozlišování význam právníka jen snižuje.

Dr. Neubaue r hájí své theoretické názory rozvedené v práci, obírá se opětně rozdílem, který správní soud činí mezi otázkami právními a skutkovými, v čemž podle jeho názoru jde příliš daleko, pokládá všechny otázky, které nejsou právními, za skutkové a navrhuje, aby pojem proti právnosti byl přímo v zákoně definován jako každá nesprávnost při výkladu a použití zákona.

V další debatě, již účastnili se zejména přítomní členové nejvyššího správního soudu, byly vysloveny jednak názory, že dnešní rozsah kompetence n. s. s. jest nejzazší mezi a že by věci volného uvážení měly býti opět výslovně vyňaty z jeho kompetence (dr. Vorel), na-proti tomu jiní, zejména dr. Janota, jsou proti jakémukoli obmezení a proi výslovnému vyloučení těchto věcí z kompetence n. s. s. nepokládajíce je za důvod přetížení tohoto soudu.

Podle názoru dra Janoty jest důvodem přetížení zejména ta okolnost, že máme trojí právní řád, dále hospodářská a finanční opatření doby válečné a poválečné spolu s úpravou poměrů státních zaměstnanců, a posléze pokles zákonodárné technické vyspělosti. Jeho návrh stal se podkladem přijaté resoluce. Debaty účastnil se i prezident varšavského správního soudu Morawski, který líčil, jak jest tato otázka upravena v právu polském a v praxi tamního správního soudu.

### R e s o l u c e:

Druhý sjezd československých právníků považuje pro obor veřejné správy co možná rozsáhlou právní ochranu občanů neodvislými soudci za nejvýše důležitou a žádoucí i v demokratické republice.

Proto je zásadně pro stanovení široké kompetence našeho nejvyššího správního soudu a v důsledku toho vyslovuje se zejména proti jakémukoliv omezování dosavadní kompetence; obzvláště nebudtež výslovně vylučovány věci volného uvážení. Obavy před přetížením správního soudu, které by tím vznikly, nemůže sjezd vzhledem k důležitosti a významu soudní ochrany občanů ve veřejné správě považovati za dostatečné, aby od svého názoru ustoupil.

## O t á z k a 3. Problém úpravy kompetence ministerstev vzhledem k ustanovení § 85 ústavní listiny.

Referent dr. H a v e l k a hájí názor, že vzhledem ku předpisu § 85

ústavní listiny tato otázka může být upravena jen zákonem. Jde nejen o to, aby bylo zabráněno rakouské praxi měnící kompetenci ministerstev bez zákona, nýbrž též, aby občanstvo vědělo, který úřad jest kompetentní a tím zároveň i ulehčena správa. § 85 týká se jen vzájemného vymezení kompetence ministerstev. Vymezení to nemůže být taxativní a nebylo by ani účelné, postačí vymezení agendy všeobecnou formulí. Základní kompetence může zcela dobře být vymezena všeobecně, potíže mohou působiti jen případy ležící na hranicích příslušníka hledisek. Navrhuje níže uvedenou resoluci.

Část účastníků debaty zastávala názor, že úprava kompetence ministerstev nařízením jest vůbec vyloučena a připouštěla prováděcí nařízení jen jako výklad zákona (dr. Vorel, dr. Křovák); jiní připouštěli úpravu nařízením podle § 55 úst. listiny na základě zvláštního zákona o kompetenci ministerstev. Referent poukázal opět k rozdílu mezi §§ 85 a 89 úst. listiny, načež přikročeno k hlasování. Sekce se vyslovila 25 proti 19 hlasům proti přípustnosti nařízení v úpravě kompetence ministerstev. Byl zamítnut návrh dra Volfa, aby věc byla odložena do příštího sjezdu a usneseno většinou hlasů, že zákon o kompetenci má být povšechný, že tedy nemá obsahovati taxativní výpočet.

#### Resoluce:

Kompetence ministerstev podle § 85 ústavní listiny budiž upravena jen cestou zákonodárnou.

Ani podrobnější úprava nebudiž prováděna vládním nařízením.

Zákon nechť upravuje všeobecně působnost každého ministerstva, za to však nechť přesně vymezuje případy, kde působnost jednotlivých ministerstev se stýká nebo kde musí být na vyřízení spoluúčastněno ministerstev několik. Takovéto případy budtež co nejvíce omezeny.

#### O t á z k a 4. Úprava právnického studia a právnických zkoušek teroretických i praktických se zvláštním zřetelem ku praxi administrativní.

Referent doc. dr. Frant. Čáda zprvu připomíná, že pro krátkost doby a protože nedošla žádná práce o tomto tematě obmezí se jen na registraci názorů vyslovených již jinde. Z nich je jisto, že otázka budí značný zájem, ale protože je příliš všestranná a zasahuje do různých oborů, bývá řešena často jednostranně, a dále, že vždy se žádá reforma čili nikoliv budování nového plánu studijního od základu. Jde tu tedy o opravu chyb a vad nynějšího stavu, zejména pokud se týká nedostatek praktické přípravy. V tomto bodě je rychlá náprava nutná, a proto musí být vedle vědeckých ústavů, jichž jediná dosud ze všech fakult právnická postrádá, zřízena praktická cvičení, konveratoria, repetitoria a pod., v nichž by se dal posluchačům základ pro budoucí praxi. Jejich zřízení však naráží na technické překážky zvláště pro veliký počet posluchačů a neúplné sbory profesorské. Do těchto separátních hodin rozmnožených o speciální čtení by bylo pak možno přenést značné části výkladů systematických. Proti těmto zásadním požadavkům jeví se rozdělení jednotlivých oddílů otázkou vnitřní úpravy. Referent se zmiňuje o názorech obmeziti historicko-právní studium na 2 semestry a zařaditi k nim i »úvod do studia právnického«, rozdělití zbývajících 6 semestrů rovným dílem mezi obor judičiální a státo-vědecký, jakož i o návrzích zavésti synchronní systém. Podle toho by pak bylo upravit i zkoušky a zejména zvýšiti hodnotu doktorátu. Roz-

hodně však je protestovati proti degradaci právnického studia přípustným obchodních akademiků a všem snahám o zrušení ať kterékoliv fakulty již zřízené. Pro pokročilou dobu nebyla zahájena debata a **resoluce**, navržená prof. Laštovkou, přijata jednomyslně v tomto znění:

Vzhledem k tomu, že účastníkům sjezdu nemohla býti rozeslána žádná tištěná práce o tomto temati a že rozprava o něm děla se v sekci na základě referátu p. doc. dra Čády předneseného teprve při jednání sjezdovém a dále vzhledem k nedostatku času k zevrubnému prodebatování všech součástí reformní otázky, navrhuje sekce plenu toliko tuto obecnou resoluci:

II. sjezd čs. právníků pokládá reformu právnického studia za žádoucí a doporučuje důtklivě brzké její provedení.

### P á t á s e k c e. (Právo finanční).

#### O t á z k a 1. **Jednotná kodifikace právních norem o finančním hospodářství státu.**

Předseda prof. dr. Engliš.

Referent dr. Valníček podal zprávu na základě předložených prací. V debatě podal prof. Funk návrh, jenž byl ztělesněn v II. odst. resoluce. Zdůrazněna potřeba pružnosti norem o finančním hospodářství, žádána reforma jak daní přímých, tak i nepřímých, nadhozena otázka jednotné daně. **Resoluce:**

Sjezd nabyl z předložených prací prof. Jana Cahy a dr. Viléma Funka po referátu dra Vladimíra Valníčka o »Jednotné kodifikaci právních norem o finančním hospodářství státu«, přesvědčení, že je naléhavě žádoucí, a to jak v zájmu soustavnosti v legislativě, tak i jednotnosti a zjednodušení administrativy a informovanosti poplatnictva vytvořili za spolupůsobení vědy a praxe zákonodárné dílo, v němž by byly jednotně a soustavně shrnuty právní normy o finančním hospodářství státu.

Sjezd se dále usnáší, aby vhodným způsobem bylo doporučeno Společnosti národů vybudovati jednotné směrnice o úpravě rozpočtu a veřejných dluhů v jednotlivých státech ve Společnosti zúčastněných.

#### O t á z k a 2. **Úprava studia finančního práva československého na právnických fakultách.**

Po referátu prof. Cahy rozvinula se debata, ve které byla všeobecně uznávána potřeba reformy právnického studia ve smyslu této **resoluce:**

Druhý sjezd československých právníků v Brně 1925 přihlížející k velikému teoretickému i praktickému významu studia finančního práva na právnických fakultách vyslovuje přesvědčení, že plně a uspokojivě bude lze řešiti otázku studia finančního práva teprve reformou právnického studia, která musí prohloubiti

studium státovédecké a že, má-li se tak státi v rámci jednotné právnické fakulty, bude to možno pouze časovou úsporou v oboru studia historicko-právního; ježto pak podle zkušeností nelze očekávati uskutečnění celkové reformy studijní a zkušební v brzké době, buďtež po dobu, pokud k takové celkové definitivní úpravě nedojde, na právnických fakultách s největším urychlením pro tento obor zřízeny profesury, obor sám pak v rozsahu odpovídajícím jak teoretickému, tak i praktickému významu finančního práva budiž prohlášen za předmět povinný a budiž zabezpečeno jeho účelné a odborné zkoušení při státních zkouškách i rigorosech.

V souvislosti s tím doporučuje sjezd, aby bylo posluchačům právnických fakult umožněno slyšeti přednášky o bilancování a účetnictví soukromých podniků.

**O t á z k a 3. Pokud nynější zákonodárství, resp. organizace finanční správy poskytuje záruku za naprosto objektivní výkon soudnictví ve věcech finančních a v jakém směru bylo by po té stránce třeba nápravy?**

Referent pres. z. fin. řed. dr. Lepař podal obsah předložených prací m. r. Chocholeho a Kačírka, připojiv vlastní návrhy. Bylo debatoováno především o složení senátů, vykonávajících soudnictví ve věcech finančních. Navrhováno, aby byly složeny ze zvláštních, neodvislých soudců ve věcech finančních a z laiků, a aby byla připuštěna stížnost k nejvyššímu správnímu soudu. **R e s o l u c e:**

Druhý sjezd československých právníků v Běně 1925 projevuje přesvědčení, že nynější stav administrativního a trestního řízení ve věcech finančních neposkytuje dostatečných záruk pro objektivnost rozhodování a že důchodkové trestní právo zdaleka již neodpovídá moderním názorům. — Vládě se doporučují, aby vzhledem na ustanovení § 86 ústavní listiny:

1. uvažovala o provedení správního soudnictví také ve finanční správě, a to zřízením zvláštních soudů nebo rozhodčích senátů u finančních úřadů, pokud možno jednotně upravených pro všechny druhy daní i pro trestní případy v duchu moderních zásad, zejména zavedením objektivnosti v řízení. Sjezd varuje však, aby byl napodoben zákon ze dne 9. března 1920 č. 158 Sb. z. a n. o správním soudnictví u úřadů okresních a župních, zejména pokud jde o složení senátů;

2. aby důchodkové trestní právo bylo jednotně pro celý stát vybudováno na základě modernější;

3. aby starala se o řádné vyškolení dorostu právnického a praktickou zkoušku pro konceptní službu finanční zreformovala podle praktické potřeby u finančních úřadů.